

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ

ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΔΕΙΨΙΑΙ

ΑΡΙΘΜ. 19.

Τόμος Α'.

Συνδρομή, άρχομένη από 1. Ιανουαρίου έκάστου έτους, έκτατα μόνον και προπληρωτήν:

Πανταχού φράγκ. χρ. 20 ή μάγκ. 16.

ΕΤΟΣ Α.

τῇ 1/13. Οκτωβρίου 1885.

Η ΠΡΩΤΗ ΗΡΩΪΣ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ.

I.

Αί αρχαιόταται παραδόσεις τῆς γερμανικῆς ιστορίας ἐξυμνοῦσι τὴν ἀρετὴν γυναικὸς τινος, τὴν ὁποίαν οἱ μνημονεύοντος ἐν τοῖς συγγράμμασι τῶν ἀρχαίων συγγραφεῖς περιγράφουσι δι' ὀλίγων μὲν, ἀλλ' εὐκρινῶν καὶ ἀνεξάλειπτων γραμμῶν. Ἡ χαλύβδινος γραφὶς τοῦ Τακίτου ἐχάραξε διὰ τὴν αἰωνιότητα τὴν τραγικὴν τύχην τῆς γερμανίδος ταύτης γυναικὸς. Ἐν τούτοις τὸ ὄνομά της εὐρίσκεται μόνον παρ' ἐνὶ τῶν ἀρχαίων μαρτύρων, παρὰ Στράβωνι τῷ Γεωγράφῳ, ὅστις ἔκμασεν ἐπὶ Αὐγούστου καὶ Τιβερίου καὶ ὀνομάζει αὐτὴν Θουσνέλδαν*).

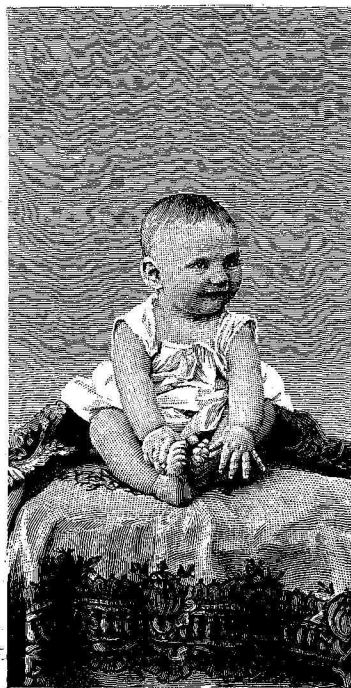
Σοφὸς τις Γερμανὸς περὶ τὴν ἀρχαιολογίαν ἀσχολούμενος καὶ πολλὰς εἰς αὐτὴν παρασχὼν ὑπηρεσίας, ἐξήνεγκε τὸν ἰσχυρισμὸν,

*) Στράβ. Γεωγρ. VII, 1. 4.

ΚΛΕΙΩ. ΤΟΜΟΣ Α'.

Απορεῖ . . .

Στενοχωρεῖται . . .

Κλαίει . . .

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΥΜΕΝΟΣ.

μετὰ μεγάλης εὐφυΐας προσπαθῆσας νὰ ὑπερασπίσῃ αὐτόν, ὅτι ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος διεσώθη μέχρις ἡμῶν ἀγαλμὰ τι τῆς Θουσνέλδας. Ὅστις διήλθε ποτε ἐκ Φλωρεντίας ἐνθυμεῖται βεβαίως μετὰ μεγάλης ἡδονῆς τῆς παρὰ τὴν ἀγορὰν „Loggia de' Lanzi“, ἐνὸς τῶν λαμπροτέρων ἔργων τῶν πρώτων χρόνων τῆς Ἀναγεννήσεως. Μεταξὺ τῶν διακοσμούντων τὸ ἐσωτερικὸν τῆς στοᾶς ἀγαλμάτων ὑπάρχει καὶ ἐν μαρμάρινον εἰς φυσικὸν μέγεθος, ἐφελκυὼν τὴν ἡμετέραν προσοχὴν δια τῆς βαθείας καὶ μεγαλοπρεποῦς μελαγχολίας,

ἣν ἐκφράζουσιν οἱ εὐγενεῖς αὐτοῦ χαρακτηρισμοί. Οἱ Φλωρεντῖνοι ὠνόμαζον αὐτὸ ἄλλοτε „δεὰν τῆς σιωπῆς“, τοῦτο ὅμως προῆλθεν ἐκ τῆς κινήσεως τῆς δεξιᾶς χειρὸς τοῦ ἀγάλματος πρὸς τὸ στόμα ἀρχαιολόγοι τινὲς ἐν τούτοις ἀπεφάνθησαν ὅτι τὸ ἀγαλμα τοῦτο παριστάνει Βεττουρίαν, τὴν μητέρα τοῦ

Κοριολάνου και άλλοι τέλος είπον, ότι δεν είνε άλλη τις θεά ἢ θνητὴ ἡρώς, οὐχὶ δ' ἢ Πολύμνια ἢ ἡ Μνημοσύνη. Γάλλος τις ὅμως ἀρχαιοδίφης πρῶτος κατώρθωσε ν' ἀποδείξῃ, ότι τὸ ὠραῖον τοῦτο ἄγαλμα δεν παριστάνει οὔτε ἐλληνικὴν θεότητα, οὔτε ἄλλην τινὰ ῥωμαίαν δέσποιναν, ἀλλὰ μόνον „βάρβαρον“ τινὰ γυναῖκα, αἰχμαλωτευθεῖσαν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων καὶ ἐν θριάμβῳ ἀπαχθεῖσαν εἰς τὴν κοσμοκράτειραν πόλιν. Καὶ ἀληθῶς τὸ πρωτότυπον δεν ἠδύνατο παρὰ ν' ἀνήκῃ εἰς ἔθνος τιμώμενον ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων διὰ τὰς πολεμικὰς καὶ ἠθικὰς αὐτοῦ ἀρετὰς, καὶ ἦτον ἀνευ ἀμφιβολίας γυνὴ ἑξοχος καὶ ἡγεμονικὴν ἔχουσα τὴν καταγωγὴν. Τὸ πρόσωπον αὐτῆς δεν φέρει οὔτε τὸν ἐλληνικὸν οὔτε τὸν ῥωμαϊκὸν τύπον, ἀλλὰ μᾶλλον τὸν εἰς τοὺς βορείους λαοὺς ἰδιάζοντα, καὶ τὴν σφραγίδα βαθείας καὶ ῥεμβώδους μελαγχολίας. Ἡ μικρὸν προκλίνουσα κεφαλὴ φαίνεται ὥσεί καμπτομένη ὑπὸ τὸ βάρος καταθλιπτικῆς συμφορᾶς, τὸ δὲ ἀριστερὸν μέρος τοῦ στήθους καὶ οἱ βραχίονες εἶνε γυμνοί, ἢ γυμνότης δὲ αὐτῇ καὶ ὁ τὸ λοιπὸν σῶμα καλύπτων ἱματισμὸς ἀνταποκρίνεται καθ' ὅλα πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Τακίτου γενομένην περιγραφὴν τῆς ἐνδυμασίας τῶν ἀρχαίων γερμανίδων γυναικῶν. Ἐν γένει ὅμως ἢ ἀπὸ τοῦ ἀγάλματος τούτου ἐντύπωσις εἶνε τοιαύτη, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ μὴ συμμεριζόμενοι τὴν γνώμην τοῦ προμνημονευθέντος σοφοῦ γερμανοῦ ἀρχαιοδίφαι ὁμολογοῦσιν ότι το περιγραφὴν ἄγαλμα παριστάνει Γερμανίδα.

Εἴτε ὅμως τὸ ἄγαλμα ἀληθῶς παριστάνει τὴν Θουσνέλδαν εἴτε μὴ, ἡμεῖς ὅπωςδήποτε πάλιν ὀφειλομεν νὰ πιστεύσωμεν, ότι ἡ θυγάτηρ τοῦ Σεγέστου ἦτο περικαλλὴς ἢ τοῦλάχιστον τοιαύτη, ὥστε εὐκόλως νὰ κυριευθῇ τις ὑπὸ θερμοῦ πρὸς αὐτὴν ἔρωτος. Ἐὰν ἦτο δυσειδής, ἀναμφιβόλως ὁ Ἀρμίνιος ἦθελεν ἀφήσει τὸν πατέρα τῆς νὰ ὑπανδρεύσῃ αὐτὴν μετὰ τοῦ προωρισμένου μνηστήρος καὶ δεν ἦθελε παροξυνθῇ τόσο, ὥστε ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ τῆς ἐρωμένης του νὰ συλλάβῃ τὰ μεγάλα ἐκείνα πολιτικὰ σχέδια, διὰ τὴν ματαίωσιν τῶν ὁποίων τσαυτάς ὑπέστησαν θυσίας οἱ τότε παντοδύναμοι Ῥωμαῖοι.

Υψηλὸν ἔχουσαν τὸ ἀνάστημα, εὐτραφῇ καὶ τραχέα τὰ μέλη, χρυσόκομον, κυανόφθαλμον καὶ καλλιπάρειον πρέπει νὰ φαντασθῶμεν τὴν νεάνίδα, ἣτις θυελλώδη τινὰ νύκτα παφοβισμένη καὶ ἐν τούτοις εἰς ἀκατάσχετον ὁρμὴν ὑπακούουσα ἐξέρχεται λάθρα ἐκ τῆς πατρικῆς ἐστίας, ὥς τις λευκὴ καὶ φασματώδης σκιὰ σπεύδουσα ἀπομακρύνεται ἐξ αὐτῆς καὶ ἐξαφανίζεται εἰς τὸν παρακειμένον δρυμόν. Ἐκεῖ ἀναμένει αὐτὴν εἰς ἀνὴρ ἱστάμενος παρὰ τὸν ἵππον του. Ὅσακις ἡ σελήνη ἀναφαίνεται ἀνὰ μέσον τῶν παρερχομένων νεφῶν καὶ δειλῶς φωτίζει τὸ μέρος τοῦτο τοῦ δάσους, βλέπομεν ότι ὁ ἀναμένων ἀνὴρ εἶνε νέος, μεγαλοπρεπής, ἀγέρωχος καὶ ἔχει φυσιογνωμίαν Χερούσκου εὐπατρίδου. Κλίνει τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ πρόσω καὶ ἀκροάζεται μετὰ προσοχῆς, διὰ τοῦ θορύβου δὲ τῶν ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν του κορυφῶν τῶν δένδρων φθάνει μέχρις αὐτοῦ ἡχός τις, φωνὴ τις, τὴν ὁποίαν ἀναγνώριζει. Ἀμέσως σπεύδει πρὸς τὸ μέρος ὅθεν ἡ φωνὴ ὑπόκωφος κραυγῇ, ἡχος θερμοῦ φιλήματος ἐκ χειλέων νεάνιδος ἠκούσθη, καὶ μετ' ὀλίγον προβαίνει ὁ Ἀρμίνιος φέρων τὴν Θουσνέλδαν ἐπὶ τῶν βραχιόνων του. Ἐγείρει αὐτὴν ἐν ῥίπῃ ὀφθαλμοῦ ἐπὶ τοῦ ἵππου, ἐφ' οὗ ἀναβάς καὶ αὐτὸς φεύγει δρομαίως συναποφέρων τὸ ἀντικείμενον τοῦ διακαοῦς του ἔρωτος.

II.

Οἱ παλαιοὶ Γερμανοί, καθ' ἣν ἐποχὴν οἱ Ῥωμαῖοι ἐκράτουν ἀπάσης τῆς τότε γνωστῆς ὑφῆλίου, ἐστεροῦντο κοινοῦ τινος ἠθικοῦ φρονήματος, δεν ἠδύνατο δὲ καὶ νὰ ἔχωσι τοιοῦτον, διότι ἡ ἀνάπτυξις αὐτῶν καὶ ἡ πολιτικὴ μόρφωσις οὐδεμίαν εἶχε σταθερὰν βάσιν καὶ διεϋθύνσιν. Ἐκάστη αὐτῶν φυλὴ ἔζη κατ' ἰδίαν καὶ δι' ἑαυτὴν καὶ μόνην, μὴ ἀποβλέπουσα οὐδ' ἐπιδιώκουσα κοινὴν συμμαχίαν πρὸς τὰ ἄλλα συγγενῇ γερμανικὰ φύλα, εἰ μὴ προέκειτο περὶ παροδικῆς τινος ἐπιδρομῆς εἰς τὰς μεθορίους ῥωμαϊκὰς ἐπαρχίας πρὸς λαφυραγωγίαν αὐτῶν. Ἐν τούτοις οἱ Ῥωμαῖοι εἰργάζοντο ἀκαμάτως παρὰ τὸν Ῥήνον, καὶ τὴν κατακτηθεῖσαν Γαλατίαν διωργάνουν ὡς ἰδίαν ἐπαρχίαν. Ἡ δόξα τῶν κατορθωμάτων των καὶ τοῦ προηγμένου αὐτῶν πολιτισμοῦ, οἱ μεγαλοπρεπεῖς αὐτῶν ἐξοπλισμοὶ καὶ τὰ ὅπλα των, οἱ ναοὶ καὶ τὰ λαμπρά των μέγαρα, αἱ θορυβώδεις αὐτῶν ἐορταὶ καὶ διασκεδάσεις, οἱ ἀγωνές των καὶ αἱ στρατιωτικαὶ παρατάξεις, αἱ βρίθουσαι ἐμπορευμάτων τῆς μαγευτικῆς Ἰταλίας ἀγοραὶ των, ἐν αἷς εὗρισκέ τις καὶ ἄπειρον πλοῦτον προϊόντων τῆς μυθώδους Ἀνατολῆς, ὅλα τούτα δεν ἠδύνατο παρὰ νὰ προκαλέσωσι τὸ θάμβος καὶ τὴν ἐκπληξίν λαοῦ εἰσέτι ἀγρίου, ἀπλοικοῦ καὶ περιωρισμένου.

Πόθος λοιπὸν πρὸς ἔργα μεγάλα καὶ ὁρμὴ φυσικὴ πρὸς πολεμικὰς πράξεις παρεκίνησε χιλιάδας Γερμανῶν ν' ἀκολουθῶσι τὰς δαφνοστεφεῖς λεγεῶνας εἰς τὴν ἐνθεν τῶν Ἀλπεων χώραν τῶν θαυμάτων, νὰ τάσσωνται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ νικηφόρου Αὐτοκράτορος καὶ νὰ θεῶνται θαυμάζοντες τὰς καλλονὰς τοῦ αἰθρίου οὐρανοῦ, τῶν μαγευτικῶν ἀκτῶν τῆς θαλάσσης, τῶν ἀειθαλῶν δασῶν τῶν Ἀπεννίνων ὀρέων, εἴτα τὴν μεγαλοπρεπὴ πόλιν τῆς Ῥώμης μετὰ τῶν μαρμαρίνων τῆς οἰκοδομῶν, τῶν αὐτοκρατορικῶν τῆς ἀνακτόρων, τῶν ἐν αὐτῇ χρυσοτεκτων μνημείων τῆς τέχνης καὶ τῶν ἀδιακόπων ὀργίων τῆς. Ἐπιστρέφοντες εἰς τὴν πατρίδα ὁμίλουν ἐνθουσιωδῶς πλέον ὑπὲρ τῆς κοσμοκρατείας πόλεως καὶ τοῦ κυριάρχου τῆς, τοῦ Καίσαρος, ἀφηγούμενοι δὲ ὅσα εἶδον θαύματα μετέδιδον τὰ φρονήματά των ταῦτα καὶ εἰς τοὺς ἄλλους τῶν ὁμογενεῖς, οἵτινες ἠκροάζοντο αὐτῶν μετὰ προσοχῆς καὶ θερμῶς ἠύχοντο, ὅπως καὶ αὐτοὶ ἀξιώθωσι νὰ ἴδωσι καὶ ν' ἀπολαύσωσιν ὅ, τι ἠτύχησαν νὰ γνωρίσωσιν ἐκ τοῦ πλησίον οἱ ἐξ Ἰταλίας παλινσοστύντες σύντροφοὶ των.

Τοιοιουτρόπως λοιπὸν ὀλόκληροι γερμανικαὶ φυλαὶ πέραν τοῦ Ῥήνου ἀπέκτησαν ῥωμαϊκὰ φρονήματα καὶ σὺν τῷ χρόνῳ ἐγένοντο σύμμαχοι τοῦ ῥωμαϊκοῦ λαοῦ, ἂν δ' ὀλίγαι τινὲς ἐξ αὐτῶν, διατηροῦσαι τὸν πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ἔρωτα, ἐξανίσταντο κατὰ τῆς ξένης δυνάμεως, πᾶσαι αὐτῶν αἱ ἐνέργειαι ἐξουδετεροῦντο, καὶ ἐμηδενίζοντο ὑπὸ τῶν εἰς τοὺς ξένους ἀφωσιωμένων ὁμογενῶν. Ἐν τούτοις οἱ Ῥωμαῖοι καθυπέταξαν μετὰ μικρὸν οὐ μόνον τὰς πέραν τοῦ Ῥήνου χώρας, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα φύλα, τὰ οἰκοῦντα πέραν τοῦ Ἰστρου ποταμοῦ, οἱ δὲ Γερμανοὶ οὐδεμίαν ἄλλην ἐλπίδα σωτηρίας ἀπὸ τῆς ἐντελοῦς των ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ὑποδουλώσεως εἶχον, παρὰ τὴν κατὰ τῶν νικηφόρων ἐχθρῶν δυσἀρέσκειαν ἄλλων λαῶν τῆς Εὐρώπης.

III.

Ὅτε ὁ στρατηγὸς τῶν Ῥωμαίων Κουϊντίλιος Βάρων πρῶην σατράπης τῆς Συρίας, ἀποσταλεὶς ὡς τοιοῦτος εἰς Γερμανίαν ἠθέλησε νὰ μεταχειρισθῇ τόσοι ταπεινωτικῶς τὰ ἐλεύθερα ταῦτα στίφη, ὅσον καὶ τοὺς ἀποθηλυθέντας καὶ

διαφθαρέντας κατοίκους τῆς Συρίας, ἐξανέστησαν κατ' αὐτοῦ ἅπαντες οἱ γερμανικοὶ λαοὶ καὶ ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Χερουσκου Ἀρμινίου καὶ κατέδραυσαν τὴν ῥωμαϊκὴν δύναμιν ἐν τῷ Τευτοβουργικῷ δρυμῷ. Ὁ Ἀρμίνιος οὗτος, ὅστις, ὡς εἶδομεν ἀνωτέρω, ἀπήγαγε τὴν Θουσνέλδαν καὶ ὃν οἱ Γερμανοὶ ἀποκαλοῦσι συνήθως „Ερμάννον“, διετέλεσε προηγούμενως εἰς ῥωμαϊκὴν ὑπηρεσίαν καὶ εἶχε μάλιστα ἀνέλθει καὶ εἰς ἐπίσημα ἀξιώματα, ἡ δὲ οἰκογένεια αὐτοῦ, ὁ ἀδελφός του Φλάβιος καὶ ἅπανα ἡ φυλὴ του εἶχον σχεδὸν ἐκρωμαϊσθῇ. Καὶ μετ' αὐτὴν ἀκόμη τὴν λαμπρὰν κατὰ τῶν Ῥωμαίων νίκην του ἡ πρὸς τοὺτους τῶν συμπατριωτῶν του συμπάθεια ἀντὶ νὰ μειωθῇ ἐτι μᾶλλον ἠδύνηθη, ὁ δ' ἐν ταῖς ἀνατολικαῖς τῆς Γερμανίας χώραις ἰσχυρὸς δυνάστης Μαροβόδουος, ἐφ' ὃν ἅπαναι αἱ ἐλπίδες τῶν ἐπαναστατησάντων Γερμανῶν ἐστηρίζοντο, ἀνεκήρυξεν ἑαυτὸν φίλα φρονούντα τοῖς Ῥωμαίοις καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὴν κεφαλὴν τοῦ Βάρωνος, ἣν ὁ Ἀρμίνιος εἶχεν ἐξαποστείλει αὐτῷ προτρέπων εἰς ἐπανάστασιν κατὰ τῶν Ῥωμαίων.

Μέγας ῥωμαϊκὸς στρατὸς ὑπὸ τὸν Γερμανικὸν ἀπεστάλη ἐσπευσμένως κατὰ τῶν ἀνταρτῶν. Οἱ Μάρσοι ταχέως κατεβλήθησαν ὑπ' αὐτοῦ καὶ κατεσφάγησαν, αἱ Χάττοι καθυπετάγησαν εἰς τὸν Καϊνίαν, οἱ δὲ Χερουσκοὶ ἦσαν διηρημένοι εἰς δύο φατρίες ὑπὲρ καὶ κατὰ τῶν Ῥωμαίων. Ἐπὶ κεφαλῇς τῶν φίλων τῆς Ῥώμης ἴστατο ὁ ἀρχηγὸς τῶν Χερουσκῶν Σεγέστης, ὁ πατὴρ τῆς Θουσνέλδας, ἥτις ἐναντίον τῆς θελήσεώς του συνήνωσε τὴν τύχην τῆς πρὸς τὴν τοῦ ἐλευθερωτοῦ τοῦ ἀγνώμονος αὐτῆς λαοῦ.

Οὕτως ἐξεργάγη ἐμφύλιος μετὰ τῶν Χερουσκῶν πόλεμος, καθ' ὃν ὁ Σεγέστης κατῴρθησε νὰ συλλάβῃ τὸν Ἀρμίνιον καὶ τὴν θυγατέρα του Θουσνέλδαν. Καὶ οὗτος μὲν κατῴρθησε νὰ δραπετεύσῃ, ἀλλὰ παρ' ὅλας τὰς προσπάθειάς καὶ τοὺς ἀγῶνας δὲν ἴδυνήθη νὰ σώσῃ καὶ τὴν προσφιλεῖ του σύζυγον, διότι πολιορκήσας μετὰ τῶν εὐαριθμῶν ὁπαδῶν του τὸ φρούριον, ἐν ᾧ διέμενεν ὁ Σεγέστης, ἠναγκάσθη εἰς ὑποχώρησιν ἕνεκα προδοσίας τοῦ πρώην συναγωνιστοῦ καὶ ἰδίου του ἀδελφοῦ Σεγιμούνδου, ἐπικα-

λεσθέντος τὴν βοήθειαν τῆς ὑπὸ τὸν Γερμανικὸν ῥωμαϊκῆς στρατιᾶς.

Ἡ Θουσνέλδα παρεδόθη αἰχμάλωτος εἰς τοὺς Ῥωμαίους. „Κατὰ τὴν αἰχμαλωσίαν τῆς, διηγέται ὁ Τάκιτος, οὐδὲν δάκρυ ἔχυσε“ οὐδεμίᾳ παράκλησις, οὔτε στόνος ἐξῆλθε τῶν χειλέων τῆς, ἐσταύρωσε μόνον τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους ἐντὸς τῶν πτυχῶν τῆς ἐσθῆτός τῆς μετ' ἀπαθείας ἔχουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς κατὰ γῆς ἐστραμμένους“. Παραδίδων αὐτὴν ὁ ἴδιος πατὴρ εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ῥωμαίου ὑπάτου εἶπε τὰ ἑξῆς: „Διὰ τὸ νεανικὸν παράπτωμα τοῦ υἱοῦ μου ζητῶ συγγνώμην, ὁμολογῶ δὲ ὅτι ἡ θυγάτηρ μου δὲν παρεδόθη ἐθελουσίως. Ἦδη δύνασαι Σὺ ν' ἀποφασίσῃς κατὰ τὸ δοκοῦν, ἂν πρέπῃ νὰ τὴν φονεύσῃς ἢ νὰ φεισθῇς αὐτῆς, ἂν πρέπῃ νὰ θεωρήσῃς αὐτὴν μᾶλλον ὡς σύζυγον τοῦ Ἀρμινίου παρά ὡς ἐμὴν θυγατέρα.“

Ἡ Θουσνέλδα ὠδηγήθη ἐν θριάμβῳ εἰς Ῥώμην καὶ ἐκεῖ ἐν τῇ φυλακῇ ἐγέννησεν υἱόν, ὅστις ἀνετράφη ἐν Ῥαβέννῃ καὶ πιθανῶς ἐγένετο κατόπιν ζιφομάχος. Ἀτυχῶς δὲν περιεσώθη μέχρις ἡμῶν τὸ βιβλίον ἐκείνου τοῦ Τακίτου, ἐν ᾧ, ὡς αὐτὸς οὗτος ἀναφέρει, παρέχει πλείονας περὶ αὐτοῦ καὶ περὶ τῆς τύχης τῆς μητρὸς του πληροφορίας. Περὶ τοῦ Ἀρμινίου ὅμως ὁμιλεῖ διὰ μακρῶν, καὶ λέγων ὅτι „ἀπέθανε διὰ προδοσίας τῶν συγγενῶν του“ ἐξαίρει μετ' ἐνθουσιασμοῦ τὰ γενναῖά του κατορθώματα καὶ τοὺς ἀγῶνας κατὰ τῆς τότε κολοσσιαίας τῶν Ῥωμαίων δυνάμεως.

Ὅπωςδὴποτε ὅμως οἱ νεώτεροι Γερμανοὶ ἐδείχθησαν εὐγνώμονες πρὸς τὸ πρῶτον τοῦτο ἡρώϊκον ζεῦγος τοῦ ἔθνους τῶν. Ἐν τῷ ἐνθουσιασμῷ των διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ ξένου ζυγοῦ ἀπαλλαγὴν ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος αἰῶνος οἱ Γερμανοὶ ἤγειρον πρὸς τιμὴν τοῦ πρώτου ἐλευθερωτοῦ τῆς Γερμανίας, τοῦ Ἀρμινίου, μεγαλοπρεπὲς μνημεῖον ἐπ' αὐτοῦ τοῦ τόπου τῆς δόξης του, ἐν τῷ Τευτοβουργικῷ δρυμῷ, ἀπὸ δύο δὲ ἐτῶν ἀντικατοπτρίζεται εἰς τὰ ρεῖθρα τοῦ Ῥήνου ἡ προσωποποίησις τοῦ ἰδανικοῦ τῆς πατρίδος, ἡ Γερμανία, ἐν τῷ προσώπῳ τῆς ὁποίας ὁ παρατηρητὴς ἀναγνωρίζει τοὺς χαρακτηριστῆρας τῆς ἡρωϊκῆς Θουσνέλδας.

E. N.

ΤΕΛΕΣΙΑΛΑ.

Διήγημα ἐκ τῆς ἀρχαίας ἡμῶν ἱστορίας.

Μικρὸν πρὸ τῆς μάχης τοῦ Μαραθῶνος ἕκαστος ἐν Ἑλλάδι προησθάνετο ἐπικείμενον τὸν ἐπὶ ἑλληνικοῦ ἐδάφους ἀγῶνα κατὰ τῆς δυνάμεως τῶν Περσῶν. Καὶ ὅμως οἱ Σπαρτιᾶται, ὠδοῦμενοι ὑπὸ τοῦ σιληροῦ καὶ βιαίου βασιλέως των Κλεομένης τοῦ Ἀναξανδρίδου, εἶχον ἐκστρατεύσει αὖθις κατὰ τῶν Ἀργείων, παρ' ὧν πρὸ διακοσίων ἡδὲ ἑτῶν εἶχον βιαίως ἀρπάσει τὴν Κυνουρίαν καὶ τὴν Θυρέαν. Ἡ ἀπάντησις τοῦ χρηστοῦ τῶν Δελφῶν, ὅπερ ἐπὶ τούτῳ οἱ Ἀργεῖοι εἶχον ἐρωτήσῃ, ἦτο περίπου ἡ ἑξῆς: „Καὶ ἔταν γυνὴ νικῆσθαι τὸν ἄνδρα καὶ τρέψῃ αὐτὸν εἰς φυγὴν καὶ δόξαν μεγάλην ἀποκτήσῃ ἐν Ἀργεῖ, τότε μέγας θρήνος καὶ κοπετὸς θὰ ἔλθῃ εἰς τὰς γυναῖκας τοῦ Ἀργους“. Ὁ χρησμὸς οὗτος ἔρριπεν αὐτοὺς εἰς δεινὴν ἀμνηστίαν, ἐν τούτοις ὅμως ἀπεφασίσαν νὰ πολεμήσωσι κατὰ τῶν ἐπιδρομέων καὶ συνήγαγον στρατὸν ἐξ 6,000 ὁπλιτῶν, οὗς — ἐπειδὴ ὁ γέρον βασιλεὺς αὐτῶν Κόνων δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ πολεμήσῃ — ἔδωσαν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν πέντε στρατηγῶν, ὧν ἄριστος ἦτον ὁ Εὐξενίδης. Καὶ ὁ Κλεομένης, λαμπρὰ δείγματα τῆς στρατηγικῆς καὶ διπλωματικῆς αὐτοῦ δεξιότητος ἐν τῷ κατὰ τῶν Ἀθηναίων πολέμῳ ἐπὶ τῶν Πειλοσποταμιδῶν ἤδη παρὰσχόν, ἠρώτησεν ἐπίσης τὸ δελφικὸν μαντεῖον, ἂν θὰ νικῆσθαι ἐκστρατεύων κατὰ τῶν Ἀργείων. Ἡ ἀπάντησις τοῦ θεοῦ ἐφάνη εἰς αὐτὸν μᾶλλον εὐνοϊκῇ, διότι τῷ ἔλεγεν „ἂν λάβῃς τὸ κτήμα τοῦ Ἀργους, στρέψον πρὸς τοὺς ἰδικούς σου“. Οὕτως ὁ Κλεομένης ἐπὶ κεφαλῇς 8,000 ὁπλιτῶν ἐξεστράτευσεν, καὶ κατὰ τὸ σπαρτιατικὸν

ἔθος ἀπεφασίσει πρὶν ἢ προσβάλλῃ τὸ Ἀργος νὰ δηώσῃ τὴν βορειο-ανατολικῶς τοῦ Ἀργους περὶ τὴν Ἐπίδαιρον χώραν. Ὅτε οἱ Ἀργεῖοι ἔμαθον διὰ κατασκόπων ὅτι ὁ Κλεομένης παρήλθε τὴν Τίρυνθα, ἠκολούθησαν αὐτὸν ἐσπευσμένως καὶ φθάντες παρὰ τὴν Σηπείαν ἐστρατοπέδευσαν ἀπέναντί του εἰς ἀπόστασιν βολῆς τόξου. Φοβούμενοι ὅμως καὶ διὰ τὸν χρησμὸν καὶ διὰ τὸ ὀλιγαριθμὸν των, δὲν ἐπετέθησαν κατ' αὐτοῦ, ἀλλ' ὀχυρωθέντες ἀνέμενον τὴν ἔφοδον τῶν Σπαρτιατῶν. Πρὸς ἀσφάλειαν ἀπὸ πάσης αἰφνιδίας προσβολῆς διέταξεν ὁ Εὐξενίδης, ὅπως οἱ Ἀργεῖοι προσέχωσιν ἐπιμελῶς εἰς τὰ σάλπισματα τῶν ἐχθρῶν κηρύκων, ἅτινα διὰ τὸ μικρὸν τῆς ἀποστάσεως εὐκρινῶς ἠκούοντο. Τοιουτοτρόπως ἀμφοτέρω οἱ στρατοὶ ἠγείροντο τὴν πρωΐαν ταύτοχρόνως, προεγευμάτιζον δὲ καὶ δειδίπνον πάντοτε συγχρόνως, ἐν ᾧ τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας διετέλουν ἐτοιμοὶ εἰς συμπλοκήν.

Μαθὼν τοῦτο ὁ Κλεομένης καὶ ὀρθῶς συμπεράνας, ὅτι οἱ Ἀργεῖοι φοβούμενοι ἀπροσδόκητον ἔφοδον προεφυλάσσοντο, διέταξε πρωΐαν τινα νὰ δύσῃσι πρῶτον εἰς τὴν Ἀρτέμιδα καὶ ἔπειτα, δοθέντος τοῦ σημείου τοῦ προγεύματος, ὁρμήσωσι καὶ κυριεύσωσιν ἐξ ἐφόδου τὸ στρατόπεδον τῶν Ἀργείων. Καὶ ἀληθῶς τὴν ἐπιούσαν, ὅτε οἱ Ἀργεῖοι προεγευμάτιζον, εἶδον ἐπερχομένας τὰς σπαρτιατικὰς φάλαγγας, πρὶν ἢ προφθάσῃσι δὲ νὰ ἐγερθῶσι καὶ ἐνισχύσωσι τοὺς ἐν ταῖς εἰσόδους τοῦ στρατοπέδου φύλακας, οἱ Σπαρτιᾶται κατέσφαξαν αὐτοὺς καὶ διεσπάρησαν καθ' ἕνα τὸ στρατό-